

“Een gemeente waar iedereen mee kan doen”

Beste politieke partij,

Op 16 maart waren de verkiezingen. Nu start het vooruit kijken en het verkennen. Waar liggen de mogelijkheden tot samenwerken? Stichting Lezen en Schrijven wil graag hulp bieden als het gaat om het thema laaggeletterdheid. Zodat zoveel mogelijk van uw inwoners mee kunnen doen in uw gemeente.

In Bloemendaal is 4% van de beroepsbevolking (16-65 jaar) laaggeletterd¹. (In het onderzoek naar laaggeletterdheid zijn de gemeentes Zandvoort, Bloemendaal en Heemstede samengevoegd, daaruit komt dat 4 % van de inwoners tussen de 16 en 65 jaar laaggeletterd is. Dit is mogelijk een te lage schatting voor Zandvoort, ter vergelijking daarom ook het percentage laaggeletterden in Noordwijk en Katwijk 9% en in Velsen op 10%.) Uit onderzoek blijkt bovendien dat 25% van de 65-plussers laaggeletterd is. En dat 24% van de 15-jarigen risico loopt om laaggeletterd te worden².

Laaggeletterden hebben grote moeite met basisvaardigheden. Bijvoorbeeld met (begrijpend) lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden. De gevolgen van laaggeletterdheid zijn direct merkbaar binnen het sociaal domein. Laaggeletterden hebben een grotere kans om langdurig in armoede te leven. En opgroeien in armoede vergroot de kans op laaggeletterdheid.³ Kinderen die opgroeien in taalarme gezinnen lopen bovendien een groter risico om op te groeien tot laaggeletterde volwassene.⁴ Uit onderzoek blijkt dat 50% van de mensen met problematische schulden in de risicogroep valt voor laaggeletterdheid. Kortom, laaggeletterdheid heeft effect op vrijwel alle terreinen in het sociaal domein. Uit onderzoek blijkt dat laaggeletterdheid de samenleving jaarlijks 1 miljard euro kost en ervoor zorgt dat een grote groep mensen niet mee kan doen in onze maatschappij.

Wij zijn erg blij om te zien dat bij een groot aantal partijen de aanpak van laaggeletterdheid in het verkiezingsprogramma staat. Nu de onderhandelingen zijn begonnen, is het tijd voor de volgende stap. We willen u daarom vragen om de aanpak van laaggeletterdheid op te nemen in het collegeakkoord. Want wij vinden dat iedereen het recht heeft om (alsnog) basisvaardigheden te ontwikkelen. Zodat zij wel een baan vinden of baan behouden. Zodat ze wel hun kinderen kunnen helpen met school en zelfredzaam zijn in de maatschappij.

De gemeente heeft de regie in de aanpak van laaggeletterdheid. Iedereen moet mee kunnen doen in Bloemendaal. Samen krijgen we dat voor elkaar.

Stichting Lezen & Schrijven helpt graag en doet u graag de volgende suggesties:

1. Gebruik begrijpelijke taal

Een toegankelijke overheid kan haar inwoners beter helpen en ondersteunen. Gebruik begrijpelijke taal en zorg ervoor dat dienstverlening niet alleen digitaal beschikbaar is. Voor ondersteuning daarbij leest u op onze website de factsheet eenvoudige taal⁵.

2. Screen op laaggeletterdheid

De effecten van laaggeletterdheid zijn direct merkbaar in het sociaal domein. We kunnen meer mensen vinden en helpen door in het sociaal domein te screenen op laaggeletterdheid. Bijvoorbeeld door het inzetten van de taalmeter bij de sociale dienst. Of door de inzet van contextgerichte vragen bij het sociaal wijkteam of in de schuldhulpverlening. Kijk [hier](#) voor meer informatie over de taalmeters.

3. Investeer in netwerk en aanbod

1 www.geletterdheidinzicht.nl

2 [Feiten en cijfers laaggeletterdheid](#)

3 [Factsheet Laaggeletterdheid en geld](#)

4 [Factsheet Preventie door interventie](#)

5 [Factsheet Eenvoudige taal](#)

Wie moeite heeft met basisvaardigheden moet daar laagdrempelig en dicht bij huis aan kunnen werken. Een sterk taalnetwerk in de gemeente kan zorgen voor veelzijdig aanbod, dat past bij de leerbehoeften en wensen van de laaggeletterden in jouw gemeente. Door structureel te investeren in het taalnetwerk én in het taal-, reken- en digitaal aanbod kunnen we meer mensen helpen om hun basisvaardigheden te verbeteren.

4. Krachtige aanpak van kansengelijkheid

Hoe kinderen opgroeien is van grote invloed op de kans om later laaggeletterd te worden. Kinderen die opgroeien in een taalarme omgeving of in armoede lopen het risico om een taal- en/of rekenachterstand op te lopen. Het doorbreken van deze achterstanden vraagt een stevige aanpak van kansengelijkheid in de gemeente. Door te investeren in kinderen met taal- en/of rekenachterstanden kunnen we een nieuwe generatie laaggeletterden voorkomen.

5. Investeer in de basisvaardigheden van je werknemers

Ongeveer 57% van de laaggeletterden heeft een betaalde baan. Bijvoorbeeld in de schoonmaak, bij de groenvoorziening of op de gemeentewerf. Als werkgever kan de gemeente laaggeletterde werknemers stimuleren om te werken aan hun basisvaardigheden door cursussen op de werkvloer en onder werktijd te verzorgen. Als opdrachtgever kan de gemeente dat vragen van organisaties die voor de gemeente werken.

Wij hopen dat we u met deze brief hebben kunnen inspireren om werk te maken van de aanpak van laaggeletterdheid. Graag nodigen we u uit om binnenkort een afspraak te maken om verder te praten over het onderwerp en een werkbezoek te plannen. Heeft u nog vragen of wilt u meer informatie? Neem dan gerust contact met ons op.

Met vriendelijke groet,

Elske van Schaardenburgh
Adviseur bij Stichting Lezen en Schrijven.